

БЕКІТІЛДІ
«ҮМЗ» АҚ Директорлар кеңесінің
шешімімен
2023 жылғы «29» мамырдағы №6
хаттама.

МАҚҰЛДАНДЫ
«ҮМЗ» АҚ Басқармасының шешімімен
2023 жылғы «30» наурыздағы
№16/1378 хаттама.

**«ҮЛЫ МЕТАЛЛУРГИЯЛЫҚ ЗАУЫТЫ» АҚ
КОРПОРАТИВТІК ЭТИКА ЖӘНЕ КОМПЛАЕНС КОДЕКСІ**

«Үлбі металлургиялық зауыты» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі-қоғам) Қазақстанның атом саласының флагманы. Әлемге уран, бериллий, тантал және ниобий өнімдерін жеткізуші ретінде кеңінен танымал. Біз бизнесті тұрақты ұстап тұруға және қоғамның барлық стейкхолдерлері үшін ұзақ мерзімді пайда табуға тырысамыз.

«Үлбі металлургиялық зауыты» АҚ корпоративтік әдеп кодексі және комплаенс кодексі (бұдан әрі-Кодекс) ережелерді сақтау қоғамның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал ететін негізгі компоненттердің бірі болып табылады.

Біздің бүгінгі істеп жатқанымыздың бәрі жақсы болашақты құруға бағытталуы тиіс, сондықтан Кодекс Қоғам қызметкерлеріне қоғамның құндылықтарын, қабылданатын шаралардың маңыздылығын, қойылған міндеттер мен өз міндеттерін түсінуге жәрдемдесу мақсатында әзірленген.

Кодекс қоғамның барлық қызметкерлері үшін міндетті. Біз оны ұстануға тырысуымыз керек.

Қоғамның Құндылықтары

Қоғамның қозғаушы күші - бұл біз ұстанатын корпоративтік құндылықтар. Бұл Қоғамның корпоративтік мәдениетінің негізі болып табылады, қызметкерлердің көзқарастары мен іс-әрекеттерінің бірлігін қалыптастырады, қоғамның мақсаттарына тиімді қол жеткізуге ықпал етеді.

Қауіпсіздік

- ✓ Қауіпсіздік-біздің әдетіміз
- ✓ Қауіпсіздік үшін әрқайсымыз жеке жауап береміз
- ✓ Біз қауіпсіздік мәдениетін стандарттар мен мінез құлық арқылы қолдаймыз
- ✓ Біз қоршаған ортаға ұқыпты қараймыз

Кәсіпқойлық

- ✓ Біз саладағы көшбасшымыз
- ✓ Біз бірегей білім мен тәжірибеге иеміз және онымен бөлісеміз
- ✓ Біз алға қойған мақсаттарға тиімді қол жеткіземіз
- ✓ Біз салмақты шешімдер қабылдаймыз

Жауапкершілік

- ✓ Біздің әрқайсымыз өз жұмысымыздың нәтижесі үшін жеке жауап береміз
- ✓ Біз болашаққа қамқорлық жасаймыз және қабылданған шешімдер үшін жауап береміз
- ✓ Біз қоғамның беделін бағалаймыз
- ✓ Біз бір-бірімізге, серіктестерге, жеткізушілерге және тұтынушыларға адалмыз

Дамыту

- ✓ Өзімізді дамыта отырып, біз компанияны дамытамыз
- ✓ Біз инновацияны насихаттаймыз
- ✓ Ең жақсысын сақтай отырып, біз жаңа бизнес-бағыттарды дамытамыз
- ✓ Біз технологияны жетілдіреміз

Команда

- ✓ Біз пікірді құрметтейміз және әркімнің үлесін бағалаймыз
- ✓ Біз бір-бірімізге көмектесеміз
- ✓ Біз жалпы нәтиже үшін жұмыс істейміз
- ✓ Ұрпақтардың тәжірибесі мен энергиясы тиімді команда құрады

Бұл дегеніміз біз:

- біз эксперимент жасаймыз, қойылған міндеттерді шешудің жаңа тәсілдерін іздейміз және жаңа технологияларды енгіземіз;
- біз батыл әрекет етеміз және тұтынушылардың қажеттіліктерін болжай отырып, жаңа мүмкіндіктерді жіберіп алмаймыз;
- біз қалыптасқан ережелерге қарсы тұрамыз және қойылған міндеттерді шешудің жаңа тәсілдерін табамыз;
- біз проблемалар туралы хабарлаймыз, идеялармен бөлісеміз және басқаларды тиісті міндеттерге ынтымақтастыққа шақырамыз.

Кіріспе

1. Біздің команданың үйлесімді жұмысы - қоғам алға қойған мақсаттар мен міндеттерге табысты қол жеткізудің кепілі. Қоғамның дамуы біз орындайтын жұмыстың сапасына, белгіленген ережелерді сақтауға және бұзушылықтармен табанды күресуге және оларды одан әрі болдырмауға байланысты.

2. Қоғам оның қызметкерлері барлық күш-жігерін, білімі мен тәжірибесін жүзеге асыратын кәсіби қызметке жұмсайды, қоғамның оларға жүктеген міндеттерін адал және тиісті түрде орындайды деп сенеді.

3. Қоғамның құндылықтарын іске асыра отырып және кодексті ұстана отырып, әрқайсымыз серіктестік қатынастарды құруға және нәтижелілікті ынталандыруға инновацияларды енгізу бойынша өз үлесімізді қосамыз. Қоғамның құндылықтары мен кодексі Қоғам қызметкерлеріне серіктестермен, жеткізушілермен, тұтынушылармен және қоғамның басқа стейкхолдерлерімен қарым-қатынас орнатуда бағдар ретінде қызмет етеді.

4. Қоғам басшылығы кодексті сақтау қысқа мерзімді перспективада кодексті бұза отырып жасалған іс-әрекеттерден алынуы мүмкін артықшылықтармен салыстырғанда қоғам үшін ұзақ мерзімді артықшылықтар әкелетінін түсінеді.

Кодекс нормаларын сақтау, атқаратын лауазымына қарамастан, қоғамның барлық қызметкерлерінің міндеті болып табылады.

5. Кодекс негізінде қоғамның еншілес және тәуелді ұйымдарына Директорлар кеңесі/Қадағалау кеңесі осындай ішкі құжатты әзірлеп, бекітуге ұсынылады.

6. Кодекстің ережелері қоғам қызметінің барлық салаларында және қызметкерлердің өзара, сондай-ақ серіктестермен, жеткізушілермен, тұтынушылармен және қоғамның өзге де стейкхолдерлерімен өзара қарым-қатынас түрлерінде қолданылуы тиіс.

7. Осы Кодекс стратегиялық мақсаттарға, Қазақстан Республикасының заңнамасына, халықаралық-құқықтық нормаларға, жалпы қабылданған іскерлік мәдениет нормаларына, сондай-ақ Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес дайындалған.

Кодекс қоғамның қызметін реттейтін Қоғамның басқа ішкі актілері мен құжаттарының күшін жоймайды.

Кодекс жұмыстағы басшылық болып табылады, қоғамның комплаенс саласындағы этикалық принциптері мен ережелерін реттейді, қоғам мен оның қызметкерлері үшін мінез-құлық ережелерін бекітеді.

8. Қоғам әріптестері арасында өзара түсіністік пен қолдауды құптайды, бұл оларға негізделген шешімдер қабылдауға мүмкіндік береді. Егер қоғам қызметкеріне Кодекстің ережелеріне қатысты консультация, көмек, түсініктеме алу қажет болса, онда өзінің тікелей басшысына, жоғары тұрған басшысына, омбудсменге немесе комплаенс қызметіне жүгінген жөн.

9. Кодексті сақтамау қоғамның қызметі мен беделіне айтарлықтай зиян келтіруі мүмкін. Қоғамның қызметкерлері, егер олар кодекс нормаларын, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, реттеуші талаптарды және/немесе ішкі рәсімдерді сақтамағаны туралы хабардар болған жағдайда, бұл туралы өзінің тікелей басшысын, жоғары тұрған басшысын, омбудсменін немесе

комплаенс қызметін өз таңдауы бойынша не сыртқы тәуелсіз ұйымға («жедел желінің» операторына) жүгіну арқылы мүмкіндігінше тезірек хабардар етуге тиіс, оның ішінде анонимді немесе құпия негізде.

Сыртқы тәуелсіз ұйымның («жедел желі» операторының) өзекті байланыс деректері Қоғамның ресми интернет-ресурсында орналастырылады.

10. Бұзушылықтар туралы хабарлаған жұмысшылар қандай да бір жолмен теріс қарым-қатынасқа немесе жазаға тартылмайды. Жұмысшыларға жұмыс орнын сақтауды қоса алғанда, құқықтар мен мүдделерді толық қорғау беріледі. Сонымен қатар, жосықсыз әрекет ететін немесе жеке басының пайдасын алу мақсатында және/немесе қасақана ниетпен айып тағатын қызметкерлер Қазақстан Республикасының заңнамасында және ішкі құжаттарда белгіленген жауаптылыққа тартылуы мүмкін.

11. Директорлар кеңесінің мүшелері кодексті толығымен қолдайды және оның ережелерін ұстанады. Қоғамның комплаенс қызметі кодексті сақтамаудың анықталған фактілері бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитетіне есеп береді. Кодекстің ережелері екі жыл сайын қайта қаралады және қажет болған жағдайда жаңартылады.

12. Кодекс қоғамның ресми интернет-ресурсында қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде ұсынылған. Сондай-ақ Қоғамның ресми интернет-ресурсында Кодекстің ережелерін қосымша түсіндіретін қоғамның ішкі құжаттары орналастырылады, олардың орындалуы қоғамның стейкхолдерлері үшін міндетті не ұсынылатын болып табылады. Кодекстің ережелерін сақтау үшін ішкі процестерді сипаттайтын қоғамның осы және басқа ішкі құжаттары, кодекстің өзі сияқты, қоғамның ішкі корпоративтік порталында ұсынылған.

13. Кодексте келесі терминдер мен ұғымдар қолданылады:

1) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі заңнама**, соның ішінде Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексі, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, Ұлыбританияның парақорлық туралы Заңы және өзге де қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама;

2) **жақын туыстары** – ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері;

3) **сыртқы тәуелсіз ұйым («жедел желі» операторы)** – сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың, реттеушілік талаптардың ықтимал, жасалған немесе жасалатын бұзушылықтары туралы хабарламаларды қабылдайтын, сондай-ақ құпия ақпараттандыру саясатында көзделген өзге де мәселелер бойынша құпия ақпараттандыру жөніндегі сыртқы тәуелсіз ұйым. «Жедел желі» операторы» тәулік бойы қол жетімді және мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде қолдау көрсетеді. Өтініш берген кезде қызметкер немесе басқа қауымдастырылған адам пайдаланғысы келетін тілді көрсетуі керек;

4) **ЕТҰ-қоғамның еншілес және тәуелді ұйымдары**;

5) **Дресс-код-қоғам қызметкерлерінің сыртқы келбетіне, киім нысаны мен стиліне қойылатын талап**, оның басты функциясы қоғам қызметкерін ең жақсы жағынан жауапты, ұқыпты және ұқыпты ретінде көрсету болып табылады;

6) **Жабық кезең**- инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізе алатын адамдарға қоғамның бағалы қағаздарымен операцияларға тыйым салынатын кезең;

7) **Инсайдерлік ақпарат** – «ҮМЗ» АҚ инсайдерлер тізімін және инсайдерлік ақпарат тізбесін жүргізу және қолдау жөніндегі қағидаларда айқындалғандай маңызы бар;

8) **Бірінғай акционер** – «Қазатомөнеркәсіп»ҰАК» АҚ;

9) **Мүдделер қақтығысы** – осы Кодекстің контекстінде бұл жағдай қоғамның қызметкері өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде шешім қабылдайды, шешім қабылдауға қатысады немесе қызметкердің өзінің, оның жақын туысының, жұбайының (зайыбынын), жекжатының жеке немесе материалдық мүдделеріне әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін және қоғамның мүдделеріне әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін басқа да әрекеттерді жүзеге асырады.

10) **Корпоративтік алаяқтық/алаяқтық**-осы Кодекстің контекстінде жеке басының пайдасын және/немесе басқа адамның пайдасын қоғамның мүдделеріне нұқсан келтіру және/немесе алдау, сенімге қиянат жасау, адастыру немесе басқа жолмен қоғамға материалдық және/немесе материалдық емес зиян келтіру мақсатында жеке және/немесе заңды тұлғалардың әрекеттері немесе әрекетсіздігі (қолданыстағы заңнамада көзделген жағдайларда). Корпоративтік алаяқтық қаржылық есептілікті бұрмалау, сыбайлас жемқорлық әрекеттері, сондай-ақ жымқыру және өзге де теріс пайдалану, оның ішінде қасақана бұлдіру және қоғам активтеріне қатысты басқа да бұзушылықтар түрінде көрінеді.

11) **Жанама бағыну**-тікелей бағыныстылығына қарамастан, бір субъектінің (қызметкердің) басқа субъектіге (басшы қызметкерге) бақылаудағы бағыныстылығы. Осындай бағыныста кез келген басшы қызметкердің Қоғам қызметкерлеріне жеке өзі, сондай-ақ оның тікелей басшысы арқылы өкімдер беруге және осы өкімдердің қызметкерден де, оның тікелей басшысы арқылы да орындалуын талап етуге құқығы бар;

12) **Қоғам** – «Үлбі металлургиялық зауыты» акционерлік қоғамы;

13) **Омбудсмен**-Қоғамның Директорлар кеңесі тағайындайтын тұлға, оның рөлі қоғамның өзіне жүгінген қызметкерлеріне консультация беру, еңбек дауларын, жанжалдарды, әлеуметтік-еңбек сипатындағы проблемалық мәселелерді шешуге жәрдемдесу, Қоғам қызметкерлерінің іскерлік әдеп қағидаттарын сақтауы, Кодекстің ережелерін түсіндіру, сондай-ақ құпия негізде ақпаратты жинауды жүзеге асыру және Кодекс ережелерін бұзу туралы мәліметтерді қарау;

14) **Серіктестер**-қоғам ынтымақтасатын және өзара пайда алу, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу және т. б. мақсатында қоғаммен ынтымақтасатын заңды тұлғалар;

15) **Сатып алу тәртібі**- «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының және дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы тікелей немесе жанама түрде «Самұрық-Қазына» АҚ-ға меншік немесе сенімгерлік басқару құқығымен тиесілі заңды тұлғалардың сатып алуды жүзеге асыру тәртібі;

16) **Жеткізуші** – кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға, заңды тұлға (егер олар үшін Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше белгіленбесе, мемлекеттік мекемелерді қоспағанда), қоғам мен оның арасында

жасалған тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді (бұдан әрі - тауар) қоғамның мұқтажы үшін сатып алу туралы шартта контрагент ретінде әрекет ететін заңды тұлғалардың уақытша бірлестігі (консорциум) ;

17) **Тұтынушылар**- қоғамнан тауарға тапсырыс беруге немесе сатып алуға не тапсырыс беруге, сатып алуға және (немесе) пайдалануға ниеті бар тұлғалар;

18) **Басқарма** – Қоғамның Басқармасы;

19) **Тікелей бағыну** – бұл бір субъектінің (қызметкердің) басқа субъектіге (басшыға) тікелей бағынуы. Осындай бағыныстылықта басшы қызметкер өзіне бағынысты субъектіге өкімдер беруге және осы өкімдердің орындалуын талап етуге құқылы;

20) **Қызметкер-еңбек шарты талаптарында қоғаммен еңбек қатынастарында тұратын жеке тұлға**;

21) **Басшылар**-осы Кодекстің контекстінде Басқарма Төрағасы, Басқарма Төрағасының бірінші орынбасары-бас инженер, Басқарма төрағасының орынбасарлары, Қоғамның қызметтері мен құрылымдық бөлімшелерінің басшылары;

22) **Басшылық**-осы Кодекстің мәнмәтінінде Қоғамның Басқарма Төрағасы, Қоғамның Басқарма Төрағасының тікелей бағынысындағы лауазымдарды/позицияларды атқаратын қызметкерлер;

23) **Комплаенс қызметі**-тәуекелдер жөніндегі офицер қызметі және қоғамның комплаенс қызметі;

24) **Жекжаттар**-жұбайының (зайыбының)ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, ата-аналары мен балалары;

25) **Директорлар кеңесі** – Қоғамның директорлар Кеңесі;

26) **Ерлі - зайыптылар** - Қазақстан Республикасының (бұдан әрі-ҚР) заңнамасында белгіленген тәртіппен жасалған некеде тұрған адамдар;

27) **Стейкхолдер** - қоғаммен өзара әрекеттесуге мүдделі және/немесе қоғам өзара әрекеттесетін, бірақ терминдерді анықтауда ашылмаған адамдарға арналған термин: серіктестер, жеткізушілер, тұтынушылар, акционерлер

I БӨЛІМ. ЭТИКА

1 тарау. Жеке мінез-құлықтың жоғары стандарттарын сақтау

1. Қоғам этикалық қағидаттарды сақтай отырып, бизнесті жүргізу оның ұзақ мерзімді табысының ажырамас элементі болып табылады деп санайды. Қоғам күнделікті қызметтегі ең жоғары этикалық мінез - құлықты қолдайды, бұл оның бизнесті жүргізу тәсілінің маңызды бөлігі болып табылады.
2. Қоғамның барлық қызметкерлері қоғамда қабылданған және қоғамда қалыптасқан жауапкершілік пен дәстүрге сәйкес келетін жеке мінез-құлықтың жоғары стандарттарын ұстанады. Жеке мінез-құлықтың жоғары стандарттары Қоғам қызметкерлерінің қоғамның әріптестерімен, серіктестерімен, жеткізушілерімен, тұтынушыларымен және басқа да стейкхолдерлерімен жұмыс істеуде және қарым-қатынаста ғана емес, сонымен қатар күнделікті өмірде де адалдық, бейтараптық және құрмет қағидаттарын ұстануын білдіреді.

3. Корпоративтік этиканың жоғары стандарттарын сақтау және қоғамның іскерлік беделін қолдау-оның қызметкерлерінің негізгі міндеттерінің бірі. Қоғам қызметкерлері өзінің еңбек, лауазымдық және қызметтік міндеттерін орындау процесінде осы Кодекстің ережелерін үнемі басшылыққа алады, ол өзінің кәсіби қызметінде және жұмыс орнындағы тұлғааралық өзара іс-қимылда басшылыққа алады.

2-тарау. Әр адамға құрмет көрсету

1. Қоғам қызметкерлері бір-біріне деген өзара құрметпен қарым-қатынас орнатады, Қоғамның акционерлеріне, серіктестеріне, жеткізушілеріне, тұтынушыларына және басқа стейкхолдерлеріне қоғамда да, одан тыс жерлерде де дұрыс және кәсіби әрекет етеді, тапсырмаларды уақтылы орындайды және басқалардан осындай қатынасты талап етеді.
2. Қоғамның көп ұлтты қызметкерлер құрамы бар, сондықтан әріптестерге тілдік дағдылар мен ұлттық мәдениеттің айырмашылығын ескеру қажет. Көзқарастың алуан түрлілігі неғұрлым қолайлы қарым-қатынасқа әкеледі, бұл Қазақстан аумағында да, одан тыс жерлерде де әріптестермен, акционерлермен және басқа да мүдделі тұлғалармен жұмыс істеуге нәтижелі әсер етеді.
3. Қоғам Қазақстан Республикасының қолданыстағы еңбек заңнамасына негізделі отырып, іскерлік қасиеттері мен еңбегі негізінде кадр шешімдерін қабылдайды. Қоғам шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне, жасына немесе дене кемістігіне, қоғамдық бірлестіктерге қатыстылығына немесе өзге де мән-жайларға қарамастан барлық кандидаттарға жұмысқа орналасуға тең мүмкіндіктер береді.
4. Қоғам басшылығы қызметкерлерге жалдау, сыйақы беру, қызмет бабында жоғарылату, жіктеу, даярлау, қайта даярлау, тағылымдамадан өту және басқа да еңбек жағдайлары мәселелері бойынша тең мүмкіндіктер беру міндеттемесін өзіне алады.
5. Қоғам сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі білікті мамандар үшін қолайлы еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді.

3 -тарау. Қысымға жол бермеу саясаты

1. Қазақстан Республикасының заңнамасы еңбек саласындағы кемсітушілікке тыйым салады. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда және тәртіппен әркімнің еңбек саласындағы өзінің еңбек құқықтары мен бостандықтарын іске асыруда тең мүмкіндіктері бар. Еңбек құқықтарын іске асыру кезінде шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне, жасына немесе дене кемістігіне, қоғамдық бірлестіктерге қатыстылығына немесе өзге де мән-жайларға байланысты ешкімді қандай да бір кемсітуге болмайды.
2. Қоғам ауызша да, физикалық немесе визуалды да қысымға немесе қорлайтын мінез-құлыққа мүлдем жол берілмейді деп санайды. Қауіп-қатерге, зорлық-зомбылыққа және физикалық қорлауға мүлдем жол берілмейді. Қоғам жұмыс орнында ешқандай қысымға, соның ішінде жыныстық

қудалауға, моральдық зорлық-зомбылыққа және агрессивті мінез-құлққа жол бермейді.

3. Әділдікке, теңдікке, құрмет пен қадір-қасиетке басымдық бере отырып және кемсітушілікке, қудалауға және агрессияға жол бермей, қоғам әрбір қызметкерге өзінің әлеуетін толық ашуға мүмкіндік беретін қауіпсіздік пен сенімділікті қамтамасыз етеді.

4. Қоғам жұмыс орнындағы қызметкерлердің қадір-қасиетін, құқық бұзушының немесе жәбірленушінің кім екеніне қарамастан құрметтеуді жақтайды: қызметкер, басшы, серіктес, жеткізуші, тұтынушы немесе қоғамның стейкхолдері.

5. Қоғам ұжымдағы психологиялық климаттың бұзылу фактілерін, соның ішінде әріптестердің мінез-құлқы қолайсыздық тудырған кезде, қызметкер жұмыс орнындағы әріптестерінің лайықсыз мінез-құлқына куә болған кезде, қызметкерге қауіп төнген және/немесе қысым және/немесе зорлық-зомбылық жасалған кезде жасырмауға шақырады. Қоғам қызметкерлердің тиісті мінез-құлқының жоғары стандарттарын және олардың жіберілген бұзушылықтар үшін жауапкершілігін белгілейді.

6. Мұндай теріс қылықты тікелей жасаған адаммен туындаған жағдайды реттеу мүмкіндігі болмаған жағдайда, қызметкер омбудсменге немесе комплаенс қызметіне жүгінуі керек.

4-тарау. Өндірістік қауіпсіздік

1. Қауіпсіз және салауатты жұмыс ортасы қоғам қызметкерлерінің сенімін қорғап, нығайтып қана қоймайды, елеулі шығындарға әкелетін жазатайым оқиғалардың алдын алады, сонымен қатар қоғамның жоғары әлеуметтік жауапкершілігі бар ұйым ретіндегі беделін қалыптастыруға ықпал етеді.

2. Қоғам жұмыскерлердің еңбегін және денсаулығын қорғауды, өнеркәсіптік қауіпсіздікті, қоршаған ортаны қорғауды, ядролық және радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында саясат жүргізеді, Қоғам басшылығының осы бағыттағы қызметінің негізгі ниеттері мен бағыттарын, сондай-ақ өз жұмыскерлерінен күтетін мінез-құлқын айқындайды. Қоғам қызметкерлері жұмыс орнының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты, осылайша денсаулық пен қауіпсіздік мәдениетін ілгерілетуге көмектеседі, сондай-ақ өз қауіпсіздігі, әріптестері мен іскер серіктестерінің қауіпсіздігі үшін жауапкершілікті алады.

3. Еңбекті қорғауды қамтамасыз ету және қызметкерлердің денсаулығын сақтау – қоғамның басты басымдығы. Қоғам үздік әлемдік тәжірибеге сай болуға, ұлттық және халықаралық талаптарды мүлтіксіз сақтауға және өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесін ұдайы жетілдіруге ұмтылады.

4. Қоғам өндірістік қызметті жүзеге асыру кезінде мүдделі тараптар алдында қызметкерлердің қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау және қолдау, қоғам қызметіне қатысы бар басқа адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, қоғамның өндірістік қызметі мен оның ЕТҰ жүзеге асырылатын орындарында экологиялық қауіпсіздікті жан-жақты қолдау және табиғи ортаны сақтау үшін жауапкершіліктің толықтығын түсінеді, жаракаттанудың нөлдік деңгейіне және қоршаған ортаға әсер етудің нөлдік деңгейіне жетуге тырысады.

5. Қауіпті жұмыс жағдайларын жою және Қоғам қызметкерлерін қорғау үшін:

- 1) өндірістік қызмет нәтижесіне қатысты адамдардың денсаулығы мен қоршаған ортаны қорғаудың басымдығын қамтамасыз етуге;
- 2) Қазақстан Республикасының заңнамасын және қызметкерлердің еңбегі мен денсаулығын қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау, ядролық және радиациялық қауіпсіздік мәселелерін реттейтін Қоғамның ішкі құжаттарын ұстануға міндетті;
- 3) Өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі бағдарламаларды іске асыруда қоғамның және ЕТҰ-ның барлық деңгейлері басшыларының міндеттемелерін қамтамасыз етуге;
- 4) қоғамның барлық қауіпсіздік ережелері мен рәсімдерін білуге және сақтауға міндетті;
- 5) Өндірістік қауіпсіздікті қол жетімді техникалық және әкімшілік тәсілдермен басқару жүйесін жақсарту;
- 6) өндірістік авариялардың алдын алуға және ықтимал салдарларды барынша азайтуға;
- 7) қызметкердің жұмыс міндеттерін қауіпсіз орындауға және корпоративтік Жабдықты пайдалануға қабілеттілігін дамытатын өндірістен қол үзбей барлық міндетті дайындық курстарынан немесе оқытудан өтуге;
- 8) қауіпті материалдарды қауіпсіз және заңды түрде қалай өңдеу керектігін және оларды қалай жою керектігін білу;
- 9) барлық әріптестерден, серіктестерден, жеткізушілерден және тұтынушылардан қауіпсіздікті сақтауды талап етуге;
- 10) мүдделі тұлғалардың хабардар болуын және өндірістік қауіпсіздіктің жай-күйі туралы ақпараттың ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті;
- 11) өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз етуде алдыңғы қатарлы халықаралық салалық практикаларды қолдануға құқылы.
- 12) 6. Қоғам қызметкерлері жұмыс орындарындағы қауіпсіздікті қамтамасыз етуге өз үлестерін қосуда:
- 13) анықталған қауіпті жағдайлар (ҚЖ), қауіпті әрекеттер (ҚӘ) және салдары жоқ оқиғалар туралы хабарлау – Near Miss (NM);
- 14) мінез-құлық қауіпсіздік аудиттерін (МҚҚА) жүргізеді;
- 15) "Стоп-карта" рәсімі арқылы қауіпті жұмыстарды тоқтата тұру құқығын қолдану;
- 16) өндірістік қауіпсіздік жөніндегі жаттығу және оқу іс-шараларына қатысу;
- 17) қоршаған ортаны қорғау, денсаулықты қорғау және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы қауіптерді жою және тәуекелдерді азайту арқылы бұдан әрі осындай жағдайларға жол бермеу мақсатында тиісті сабақтар ала отырып, әрбір оқиганы сыни тұрғыдан қарауға және егжей-тегжейлі талдауға құқылы.

5-тарау. Қызметкерлердің жеке деректерінің құпиялылығы және қорғалуы

1. Қоғам қызметкерлердің құпиялылық құқығын құрметтейді және барлық дербес деректердің құпиялылығы мен қорғалуын қамтамасыз етуге тырысады. Қызметкерлер қоғамның басқа қызметкерлерінің дербес деректерін өңдеу және қорғау қауіпсіздігіне байланысты рәсімдерді сақтауға тиіс.

2. Қоғамда жұмыс істей отырып, қызметкерлер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қоғам ішінде де, одан тыс жерлерде де қоғам қызметкерлері туралы ақпаратты өңдеу және беру үшін, оның ішінде жалақы төлеуді ресімдеу және өзге де кадрлық талаптарды орындау үшін өздерінің дербес деректерін пайдалануға келіседі.

Бұл ретте, қоғам дербес деректерді қорғау мақсатында тиісті қауіпсіздік шараларын қабылдауға және оларға қасақана, кездейсоқ немесе рұқсатсыз қол жеткізудің кез келген жағдайларының алдын алуға міндеттенеді.

6-тарау. Қызметтік этика

1. Қоғам қызметкерлерінің қызметтік этикасы заңдылық қағидатын сақтауға, тапсырылған іс үшін борыш пен жауапкершілік сезіміне негізделеді. Қызметтік мінез-құлықтың негізгі нормалары-адалдық, әдептілік, тәртіптілік, адалдық, ұқыптылық, қарапайымдылық, сыпайылық және дәлдік болып табылады.

2. Қоғам қызметкерлері өздерінің күнделікті қызметінде жоғары этикалық стандарттарды сақтайды, соның ішінде:

- әріптестерінің пікірін құрметтейді, жұмыс барысында туындаған мәселелерді теңдік, ынтымақтастық және серіктестік қағидаттарында ашық және жылы шыраймен талқылайды;

- бас бостандығын қорлайтын, қысым көрсететін немесе әдепсіз мінез-құлыққа, оның ішінде шығу тегі, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайы, жынысы, нәсілі, ұлты, тілі, дінге көзқарасы, сенімі, тұрғылықты жері, жасы немесе дене кемістігі, қоғамдық бірлестіктерге жатуы немесе өзге де белгілері бойынша жол бермейді;

- іскерлік қарым-қатынаста тегімен атауға тым салынады, телефонмен сөйлескенде дұрыс және сыпайы сөйлеседі;

- жалақыға, мансаптық өсуге, өз міндеттемелеріне, әріптестерімен байланысты мәселелерді талқылауға болмайды;

- дресс-кодты сақтау;

- заңға және/немесе Қоғамның ішкі құжаттарына, сондай-ақ өзінің жақын туыстары мен жекжаттары туралы ақпаратты толық ашу талап етілетін жерде қоғамның басқа қызметкерлеріне өзі, өз қызметі туралы жалған, жалған немесе толық емес ақпаратты пайдалануға немесе жеткізуге жол берілмейді.

3. Өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде қоғам қызметкері лауазымдық нұсқаулыққа сәйкес өз құзыреті шегінде ғана шешім қабылдайды. Егер мәселені шешу оның құзыретінен асып кеткен жағдайда, қызметкер өзінің тікелей басшысына жүгінеді.

4. Қоғамның әрбір қызметкері еңбек тәртібін мүлтіксіз сақтайды, жұмыс уақытын ұтымды және тиімді пайдаланады, өзінің қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және сапалы орындайды.

5. Қоғам қызметкердің қызметтік міндеттерін тиімді орындау үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыруға деген ұмтылысын көтермелейді.

6. Әрбір қызметкер қоғамның меншігіне ұқыпты қарайды, оның сақталуын, қызметтік мақсатта ұтымды және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз етеді.

7. Жұмыс барысында қызметкер атқаратын лауазымына қарамастан шешімдер қабылдаудың ашықтығын, заңдылығын және әділдігін қамтамасыз етеді,

қоғамның мүдделеріне нұқсан келтіретін, оның құрылымдық бөлімшелерінің жұмыс істеуіне кедергі келтіретін немесе тиімділігін төмендететін әрекеттерге қарсы тұрады.

8. Қоғам қызметкерлері қоғамның беделіне нұқсан келтіретін немесе қоғамды заңға қайшы немесе күмәнді, іскерлік этика тұрғысынан әрекетке тартуы мүмкін жосықсыз мінез-құлықтан аулақ болу үшін бар күшін салады.

9. Қызметкерлер жеке сипаттағы мәселелерді немесе қоғам мүддесіндегі мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдалануға құқылы емес.

10. Қоғамда жұмыс істей отырып, жұмысшылар оған адал, қоғам туралы негізсіз теріс мәлімдемелерге жол бермейді немесе үшінші тұлғалардың алдында оның беделіне нұқсан келтіреді. Қоғам қызметкерлері мұндай ақпаратты БАҚ-та беруге немесе әлеуметтік желілерде, форумдарда, электрондық хаттарда немесе басқа да әлеуметтік сервистерде теріс ескертулер жасауға құқылы емес. Алайда, қызметкерлерге қоғамның өз ішіндегі қызметін жақсарту үшін қызметтік мақсатта сындарлы сын айтуға тыйым салынбайды.

7 -тарау. Басшылардың міндеттері

1. Қоғам бөлімшелерінің басшыларынан өздерінің қарамағындағы қызметкерлеріне қоятын жоғары стандарттарды сақтау талап етіледі. Бөлімшелер басшылары ашықтық, ашық қарым-қатынас және сенім мәдениетін құруда маңызды рөл атқарады, ол әріптестерінен тапсырыс берушілер мен іскер серіктестерге таралады. Осы мақсатта оларға қажет:

- 1) күнделікті істерде қоғамның құндылықтарын ұстану;
- 2) жұмыстағы проблемалар туралы қарамағындағылардың ауызша және жазбаша ақпаратын жауапкершілікпен және дайындықпен қарауға және тиісті шаралар қабылдауға;
- 3) қармағындағылармен жұмыста пайдаланылатын қоғамның заңнамасын, ішкі құжаттарын білуге;
- 4) туындаған проблемаларды жеке өзі жоюға немесе мән-жайларға сәйкес жоғары тұрған басшылардың қарауына нормативтік және құқықтық сәйкестік проблемалары туралы ақпарат беруге;
- 5) қоғамның құндылықтарын сақтауды және бір сәттік пайда алдында ұзақ мерзімді табысқа жетуді қалайтын шешімдерді бөліп көрсету және көтермелеу;
- 6) Бағыныстылармен әдепті сақтаудың және қоғамның заңнамасы мен ішкі құжаттарына сәйкестіктің маңыздылығын ұдайы талқылауға;
- 7) әріптестерге және басқа да қызметкерлерге басшылыққа, омбудсменге немесе комплаенс қызметіне жүгінуге кедергі жасамауға міндетті.

2. Басшылар тікелей немесе жанама бағыныштылықта болуына не мүлде бағыныштылықтың болмауына қарамастан, кез келген қызметкердің жұмысын бейтарап, объективті бағалауға жол бермей, Қоғам қызметкерлеріне тең көзқарас танытуға тиіс.

8 -тарау. Байланыс құралдары

1. Қоғам өз қызметкерлеріне тек іскерлік мақсаттар үшін ғана байланыс құралдарын береді, бұл:

- компьютерлер;
- стационарлық және ұялы телефондар;
- электрондық пошта жүйесі;
- портативті құрылғылар, факстар;
- әлеуметтік қызметтер арқылы өзара әрекеттесуді қамтамасыз ететін жүйелер;
- интернетке кіру;
- басқа байланыс құралдары.

2. Қоғам қызметкерлері байланыс құралдарын әріптестеріне тіл тигізуі мүмкін материалдарды қарау, алу немесе жөнелту үшін пайдалана алмайды. Оның ішінде үшінші тұлғаларға тиісті емес немесе әдепсіз мазмұндағы хабарламаларды беру үшін коммуникациялық жүйелерді пайдаланбауға тиіс.

9-тарау. Серіктестердің, жеткізушілердің және қоғамның тұтынушыларының ақпаратын қорғау

1. Қоғам серіктестердің, жеткізушілердің және тұтынушылардың жеке немесе құпия ақпаратын қорғайды, олар өздері сияқты мұқият жұмыс істейді. Бұл қоғамның серіктестерімен, жеткізушілерімен және тұтынушыларымен жасалған тиісті шарттарды және қоғамда қолданылатын құпиялылық ережелерін түсінуді және орындауды қамтиды.

2. Қоғам қызметкерлері қоғамның серіктестері, жеткізушілері мен тұтынушылары туралы ақпаратты қоғам ішінде де, одан тыс жерлерде де талқыламайды және жария етпейді, бұған тиісті өкілеттіктері болған жағдайларды қоспағанда. Өзге компания немесе БАҚ өкілінің серіктестікке, Жеткізушіге немесе тұтынушыға қатысты мәселе бойынша түсініктеме беру туралы өтінішін/сұрау салуын алған кезде алдымен серіктестен, жеткізушіден немесе қоғам тұтынушысынан рұқсаттың бар екеніне көз жеткізу, сондай-ақ қоғаммен байланыс жөніндегі мәселелерге жауапты Қоғамның құрылымдық бөлімшесімен болжамды жауапты талқылау қажет.

3. Қоғам қызметкерлеріне Жалпыға ортақ пайдаланылатын орындарда (лифттер, залдар, тамақтану орындары және басқалар) құпия ақпаратты талқылауға қатаң тыйым салынады.

II бөлім. КОМПЛАЕНС

1- тарау. Заңнаманы сақтау

1. Қоғамның жоғары беделі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын, халықаралық нормаларды, сондай-ақ қоғам тапсырыс берушілерімен ынтымақтасатын елдерде істерді жүргізуді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді сақтауға негізделген. Қоғам өз қызметінде адам құқықтарын реттейтін заңдарды және еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, қоршаған ортаны қорғау, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, адал бәсекелестікті қамтамасыз ету, салық салу және қаржылық ақпаратты дұрыс ұсыну жөніндегі стандарттарды ұстанады.

2. Қоғам қызметкерлері Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын мүлтіксіз және толық көлемде орындауға міндетті. Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның

ішкі құжаттарының талаптарын бұзу Қоғам қызметкерлерін жауапқа тартуға негіз бола алады.

2 -тарау. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

1. Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қазақстандық және әлемдік қоғамдастықтардың шараларын қолдайды. Парақорлық, сыбайлас жемқорлық және заңсыз төлемдер мемлекет пен қоғамның экономикалық қауіпсіздігіне елеулі зиян келтіреді. Олар ел экономикасы үшін жойқын зардаптарға әкеп соғады, өмірді, жұмысты тұрақсыздандырады, сондай-ақ халық пен жұртшылықтың сеніміне нұқсан келтіреді.

2. Қоғам ішкі және халықаралық нарықтарда азаматтық жауапкершілігі жоғары ұйым ретінде әрекет етеді және өз күш-жігері мен инновациялары тиімділігінің арқасында нәтижелілікке қол жеткізеді.

3. Қоғам парақорлықтың немесе сыбайлас жемқорлықтың кез келген түрін үзілді-кесілді жоққа шығарады. Бұл Саясат Қоғам қызметінің мемлекеттік және жеке секторына де қолданылады.

4. Көптеген кәсіпқойлар командасы бола отырып, Қоғам қызметінің барлық сатыларында сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету бойынша міндеттеме алады. Әріптестермен және бизнес-серіктестермен күнделікті қарым-қатынаста осы міндеттемені қатаң сақтау қоғамның беделін нығайтудың кепілі болып табылады.

5. Қоғам заңсыз, тиісті емес немесе күмәнді төлемдерді жүзеге асыруды не уәде етуді, сондай-ақ коммерциялық тапсырыстарды алу немесе сақтау немесе тиісті емес артықшылықтарды тікелей де, жанама да сақтау мақсатында, оның ішінде мемлекеттік қызметшілерге, олардың басқа елдердегі іскерлік айналым нормасы болып саналатынына қарамастан, шағын "ынталандырушы" төлемдерді әлемнің кез келген елінде әріптестерге, мемлекеттік қызметшілерге немесе басқа адамдарға басқа да материалдық сыйақы төлеуді жоққа шығарады.

6. Қоғам серіктестерді, жеткізушілерді және тұтынушыларды заңсыз немесе этикалық емес шаралар мен әрекеттер арқылы өз мүдделерін қорғамайтындығына сендіру үшін тиісті шаралар қолданады.

7. Қоғам барлық серіктестерге, жеткізушілерге және тұтынушыларға жоғарыда аталған стандарттарды сақтау қажеттілігі туралы талаптар қояды, қоғамның беделіне теріс әсер етуі мүмкін тараптардың әрекеттері үшін жауапкершіліктің туындау мүмкіндігі туралы түсінікке қол жеткізеді. Бұл қоғам қызметкерлері міндетті дегенді білдіреді:

1) заңдылық қағидатын, Қазақстан Республикасының Конституциясының, заңдарының және өзге де нормативтік құқықтық актілерінің және қоғам қызметіне қолданылатын өзге де елдер заңнамасының талаптарын басшылыққа алуға, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қатаң сақтауға;

2) Жеке және заңды тұлғалардың құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге міндетті;

3) қоғамның беделін түсіруге қабілетті іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;

4) өзінің тікелей басшысына немесе комплаенс қызметіне мүдделер қақтығысының туындағаны, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілігі, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы хабарлауға;

- 5) қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке және (немесе) пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмауға;
- 6) әділ қызметтік шешім қабылдауға ықпал етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен әріптестер мен басшыларға жүгінуден бас тартуға;
- 7) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және мұндай әрекеттерді көтермелемеуге;
- 8) қызметтік өкілеттіктерін орындауға байланысты мүдделер қақтығысына әкеп соғуы мүмкін сыйлықтарды қабылдамауға;
- 8) мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік немесе өзге де ақпаратты пайдаланбауға;
- 9) Егер лауазымға олардың жақын туыстары, жұбайлары немесе жекжаттары болып табылатын адамдардың тікелей бағыныстылығымен (бақылауында) немесе керісінше олардың жақын туыстары, жұбайлары немесе жекжаттары болып табылатын адамдарға осындай қызметкерлердің тікелей бағыныстылығымен (бақылауында болуымен) байланысты болса, тағайындаудан бас тартуға;
- 10) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуға;
- 11) өзінің тікелей басшысына немесе компаенс қызметіне сыбайлас жемқорлықтың белгілі фактілері туралы, оның ішінде материалдарды не әуресарсаң фактілерін жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы дереу хабарлауға міндетті;
- 12) өкімді орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы өз басшысына немесе компаенс қызметіне дереу хабарлауға;
- 13) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа, компаенс қызметіне немесе сыртқы тәуелсіз ұйымға («жедел желі» операторына) жүгінуге;
- 14) әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;
- 15) мүдделер қақтығысының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындау себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдауға міндетті;
- 16) кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден қалыс қалуға;
- 17) үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе үшінші тұлғалардың мүдделерін қолдау, сол сияқты олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан қалыс қалуға;
- 18) Материалдық-техникалық, қаржылық және ақпараттық қамтамасыз ету құралдарын, сондай-ақ өзге де мемлекеттік мүлік пен қызметтік ақпаратты қызметтік емес мақсаттарда пайдаланбауға міндетті.

8. Қоғам мемлекеттік қызметшілерге немесе Мемлекеттік кәсіпорындардың қызметкерлеріне, серіктестердің немесе қоғам тұтынушыларының қызметкерлеріне жанама түрде мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды ұсыну немесе жүзеге асыру үшін үшінші тұлғаларды пайдаланбайды.

9. Қоғам, үшінші тұлғалармен жұмыс істеу кезінде Қоғамның атынан әрекет ететін адамды жалдау кезінде, мұндай адамның жақсы беделге және тиісті біліктілікке ие екендігіне көз жеткізуі керек.

10. Қоғам құқықтық немесе этикалық нормадан қоғамда жол берілмейтін әрекеттерді орындау үшін үшінші тұлғаларды тартпайды.

11. Қоғам Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын ескере отырып, қызметкерлерді жалдауды мүқият жүзеге асырады. Бұл жұмысқа орналасу туралы өтініштердегі ақпараттың дұрыстығын, соның ішінде олардың қоғамда жұмыс істеуіне мүмкіндік бермейтін фактілердің (мысалы, сыбайлас жемқорлық қылмыстарын жасау жағдайлары) болуы туралы мәліметтерді тексеруді қамтиды.

12. Қоғам жұмыс істейтін бірқатар елдерде шетелдік шенеуніктерге пара беруге тыйым салатын, сондай-ақ есеп берудің дәлдігін талап ететін заңдар болғандықтан, қоғам бұл заңдарды оның қызметіне қатысты бөлігінде сақтайды, сонымен бірге ол бизнес жүргізетін елдердегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы жергілікті заңнамалық актілерді де ескереді.

3-тарау. Жақын туыстарының, ерлі-зайыптылардың және жекжаттардың бірлескен жұмысын шектеу

1. Бөлімшелердің басшылары өздерінің жақын туыстары және (немесе) жұбайы (зайыбы), сондай-ақ жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынысты лауазымдарды атқара алмайды.

2. Бөлімшелердің басшылары өздерінің лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде оларға жақын туыстарына, жұбайына (зайыбына), сондай-ақ жекжаттарына тікелей де, жанама да бағынуға жол бермеуге міндетті.

3. Егер қоғамның лауазымдық нұсқаулығында және/немесе ұйымдық құрылымында көрсетілген орындалатын функционалдық міндеттерге сәйкес олардың біреуі екіншісіне тікелей бағынатын болса, қоғамның бір құрылымдық бөлімшесі шегінде жақын туыстарының, жұбайлары мен жекжаттарының бірлескен жұмысына жол берілмейді.

4. Жанама бағыну салдарынан мүдделер қақтығысын жою үшін қоғамның қызметкерлері, егер мұндай ЕТҰ-да олардың жақын туыстары және (немесе) жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары жұмыс істейтін болса, ЕТҰ байқау кеңестерінің / директорлар кеңестерінің құрамына енгізілуге жатпайды.

5. Осы тараудың 1-4-тармақтарында көрсетілген жағдайлар анықталған кезде қызметкер осы Кодекстің 12-тарауында және "ҮМЗ"АҚ корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі ережеде регламенттелген тәртіппен әрекет етуге міндетті.

4 -тарау. Белсенді, әділ және ашық бәсекелестік күрес

1. Бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу туралы заңнамада, егер мұндай келісімдер бәсекелестікті шектейтін болса, бәсекелестермен, жеткізушілермен немесе басқа да үшінші тұлғалармен кез келген келісімдерге тыйым салынады.

2. Қоғам Тапсырыс берушілермен, жеткізушілермен және бәсекелестермен іс жүргізеді, өз мақсаттарына қол жеткізу үшін манипуляцияларды, ақпаратты жасыруды, жағымсыз ақпаратты таратуды, жария етуге жатпайтын ақпаратты

теріс пайдалануды, фактілерді дұрыс ұсынбауды немесе бизнес саласындағы басқа да теріс пиғылды әрекеттерді пайдаланбайды.

3. Қызметтің бәсекелестікке қарсы әдістері серіктестерге зиян келтіреді және нарықтардың жұмысын қиындатады, олардың негізінде жатқан сенімді бұза отырып, серіктестік қатынастарына елеулі зиян келтіреді.

4. Қоғам бәсекелестерге, серіктестерге және акционерлерге әділ және құрметпен қарайды, себебі:

- Қазақстан Республикасының бәсекелестігін қорғау саласындағы заңнаманы сақтайды, егер басқа мемлекеттер қолданылса;

- қолданылатын сатып алу рәсімдерінің талаптарын (мысалы, сатып алу тәртібі) ескере отырып, жеткізушілердің артықшылықтары мен нақты белгіленген салыстырмалы көрсеткіштерден туындайдайтын келісім-шарттар жасасу кезінде ашық және тікелей әрекет етеді,

- дәл және уақтылы құжаттаманы ұсынады;

- шынайы және нақты маркетингтік және жарнамалық қызмет жүзеге асырылады. Жалған хабарларды пайдалануға, маңызды фактілерді өшіруге немесе қоғам туралы не бар бәсекелестер туралы жалған мәлімдемелер ұсынуға жол берілмейді;

- Өзінің салыстырмалы мәлімдемелерінде бәсекелестердің өнімдері мен қызметтерін әділетсіз сынға жол бермей, ерекше сақтық танытады;

- бәсекелестер туралы ақпарат жинаудың заңсыз немесе этикалық емес әдістеріне жүгінбейді;

- бағалар, тарифтер немесе қоғам бәсекелес нарықта кәсіпкерлік қызметтің басқа шарттарын белгілеу мақсатында бәсекелестермен бағаны немесе бағаға қатысты кез келген мәселені талқыламайды.

5. Қоғам бәсекелестермен мақсаттар үшін келіссөздер жүргізбейді:

- бағаны манипуляциялау;

- өткізу мүмкіндіктері немесе аумақтар бөлімі;

- серіктестерді, жеткізушілерді және тұтынушыларды тартудан бас тарту туралы келісім жасасу шарттары;

- белгілі бір тұтынушыға бойкот жариялау немесе өнімді сатудан бас тарту;

- тендердегі адал емес жеңіс;

- баға саясаты, пайда, шығындар, сату шарттары мен мерзімдері, несие шарттары, маркетинг және стратегиялық жоспарлар, бірігу немесе сатып алу мәмілелері және бизнес үшін маңызды кез келген басқа ақпарат туралы құпия ақпаратпен алмасу.

6. Қоғам серіктестермен, жеткізушілермен және тұтынушылармен жиі іскерлік келіссөздер жүргізетіндіктен, жұмысшылар бәсекелестікке нұқсан келтіретін кез келген әрекетті жасамас бұрын комплаенс қызметінен кеңес сұрауы керек.

5-тарау. Ішкі бақылау мен ақпаратты ашудағы қызметкерлердің рөлі.

Қаржылық құжаттаманың дәлдігі

1. Қоғам қызметкерлерінің әрқайсысы қоғам жұмыс істейтін қаржылық құжаттардың дәлдігі мен толықтығын қамтамасыз ету үшін жауапкершілікті өзіне алған кезде, ол сол арқылы оның беделін қорғауды қамтамасыз етеді және қоғамның көрсетілген сенімге сәйкес келу міндеттемесін растайды. Сенімді есептілік акционерлерге ресурстарды неғұрлым тиімді бөлу үшін талап етілетін

ақпаратқа басшылықты қамтамасыз ететін қоғам қызметінің нәтижелілігін әділ бағалауға мүмкіндік береді және бұзушылықтарды болдырмайды.

2. Қоғам басшылар, Директорлар, акционерлер, инвесторлар, мемлекеттік реттеуші органдар және басқа да тұлғалар үшін нақты, сенімді және уақтылы құжаттарды жасайды:

- 1) жұмыс уақытын есепке алу табелін, сату туралы құжаттарды және шығындар туралы есептерді қоса алғанда, барлық есеп түрлері бойынша есепке алу кітабы мен құжаттардың толық, дәл және дұрыс толтырылуына немесе құрастырылуына жауапты болады;
- 2) тіркелмеген, жасырын немесе көлеңкелі есеп жүргізбейді;
- 3) қандай да бір мәмілелер туралы құжаттар мен мәліметтерді қолдан жасамайды және бұрмаламайды;
- 4) мәмілелерді уақтылы тіркейді және ілеспе құжаттаманы ұсына отырып, олар туралы ақпаратты ашады;
- 5) операцияларды немесе шығыстарды көрсетпестен немесе құжаттарға қол қоюдан бұрын тиісті тексерулер жүргізеді;
- 6) ішкі бақылау шараларының маңыздылығын түсінеді және оларды жүйелі түрде сақтайды;
- 7) Қоғам қызметіне байланысты шығыстарды қоғам қаражатынан тікелей басшының рұқсатымен ғана төлейді;
- 8) жария өтініштер мен есептерде немесе бағалы қағаздармен операцияларды реттейтін органдарға жіберілетін құжаттарда және қор биржаларында ашылатын ақпараттың толықтығын, дәлдігін, уақтылылығын және түсінігін қамтамасыз етеді;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес ашуға арналған ақпаратты уақтылы дайындайды.

3. Қоғамның ішкі бақылау жүйесі кепілдіктерді қамтамасыз ету және директорлар Кеңесіне, басшылыққа, өзге персоналға, сондай-ақ мүдделі тұлғаларға процестер тиімді және өнімді қызметті, дұрыс есептілікті, қоғамның ішкі құжаттарын және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын сақтауды қамтамасыз ететіні туралы тиісті ақпаратты ұсыну үшін құрылған.

4. Қоғамның қаржылық және іскерлік ақпаратының дұрыстығы Қазақстан Республикасының заңнамасына, қолданылатын халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына, бухгалтерлік және басқару есебінің жалпы қабылданған принциптеріне сәйкес операцияларды заңды және тиімді жүргізу үшін негізді құрайды.

5. Қоғам есептілігінің дұрыстығы қоғамның нұсқаулықтарында баяндалған бухгалтерлік есеп қағидаттарын, саясаттарды, ережелер мен рәсімдерді, сондай-ақ Есеп және есептілік жөніндегі, ішкі бақылау жөніндегі ережелерді, нұсқауларды қолдануды қоса алғанда, бақылаудың бірнеше тетіктерімен қамтамасыз етіледі.

6. Қоғам басшылығы есепке алу және есептілік жүйелерінде көрсетілген деректердің дұрыстығына, жариялауға жататын ақпараттың есепті кезеңнің қорытындылары мен кезең соңындағы қаржылық жай-күйіне толық сәйкестігіне кепілдік береді.

7. Қоғамның қызметкерлері қызметтің барлық деңгейлерінде олар пайдаланатын немесе тиісті бөлімшелердің басшылығына беретін барлық жазбалар, есептер

немесе мәліметтер қоғамға есептерде, құжаттарда және басқа да жария хабарламаларда ақпараттың толық, дұрыс, дәл және уақтылы ашылуын жүзеге асыруға мүмкіндік беретіндігін қадағалауы тиіс. Кез келген нысанда шығарылған осындай құжаттарға қаржылық және басқарушылық есептер мен болжамдар, зерттеулер туралы есептер, маркетингтік ақпарат, сату туралы есептер, салық есептілігі, әлеуметтік Ақпарат, қоршаған орта туралы ақпарат және мемлекеттік немесе қадағалау органдарына ұсынылатын басқа да құжаттар жатады.

8. Қоғамның қаржылық немесе іскерлік ақпараты алаяқтық әрекеттердің объектісі болмауы тиіс.

Корпоративтік алаяқтық сондай-ақ мыналарды қамтиды: дәйексіз құжаттар мен есептерді ұсыну, оларды қолдан жасау немесе өзгерту, қоғамның мүлкін заңсыз иемдену немесе тиісінше пайдаланбау, мәмілелерді немесе ірі сомаларды төлеуді рұқсатсыз жүргізу, Ұсақ сомаларды заңсыз пайдалану (мысалы, өкілдік немесе іссапар шығыстары), тиісті стандарттарға сәйкес келмейтін қаржылық есептілікті есепке алуға немесе шығаруға жазба енгізу бухгалтерлік есеп және есептілік.

Корпоративтік алаяқтық мысалдарының неғұрлым егжей-тегжейлі тізбесі «ҮМЗ» АҚ-ның Сыбайлас жемқорлыққа және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі саясатына 2-қосымшада келтірілген.

9. Қоғам атынан ақпаратты жария ашумен айналысатын қызметкерлер ақпараттың толық, объективтілігін, дәлдігін және уақтылы ашылуын адал қамтамасыз етуі тиіс.

10. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасын, есепке алудың барлық түрлерінің жалпы қабылданған принциптерін, ішкі ережелер мен саясаттарды сақтауды талап етеді, сондай-ақ Аудиттің халықаралық стандарттарын сақтауды талап етеді. Қоғам қызметкерлері қоғамның бастапқы құжаттамасын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес осы құжаттамаға негізделген есептілікті жүргізуге және ұсынуға міндетті. Бұл құжаттама мен есептілік қоғамның активтерін, міндеттемелерін, кірістерін, шығыстарын және шартты міндеттемелерін дұрыс көрсетуі тиіс.

11. Қоғам қызметкерлері есепке алудың, аудиттің, ақпаратты ашудың немесе бақылау шараларының күмәнді әдістеріне қатысты мәселелер туралы адал ниетпен хабарлауға міндеттенеді. Бірыңғай акционер хабарламалармен, оның ішінде есептің барлық түрлеріне, ішкі есепке алуды бақылау жүйесіне, аудит мәселелеріне және ақпараттың ашылуын бақылау шараларына байланысты алаяқтық фактілері бойынша жұмыс істеу тәртібін әзірледі. Әзірленген тәртіп осындай хабарламаларды қабылдау, сақтау және өңдеу, сондай-ақ анонимді хабарламаларды алу және құпиялылықты қамтамасыз ету рәсімдерін қамтиды.

12. Қоғам қызметкерлері кодексті енгізудің 9-тармағында көрсетілген адамдарға немесе ұйымдарға мыналарға байланысты шағымдар мен күмәндар туралы дереу хабарлауы керек:

- 1) қандай да бір есептерді немесе құжаттарды дайындау, жүргізу, бағалау немесе зерделеу кезінде қасақана жіберілген алаяқтықпен немесе қателіктермен;
- 2) есепке алуды бақылаудың ішкі шараларын бұзу немесе сақтамау;

- 3) жоғары буын басшысы немесе бухгалтер тарапынан мәліметтерде не басшылыққа немесе бухгалтерге жіберілетін құжаттарда қаржылық аудиттер немесе құжаттар туралы фактілерді бұрмалаумен немесе жалған өтініштермен;
- 4) қоғамның қаржылық жағдайы туралы толық және дұрыс есептілікті беру талабынан ауытқумен;
- 5) қоғамның серіктестерімен, жеткізушілерімен және тұтынушыларымен күмәнді мәмілелер;
- 6) құжаттарды қолдан жасау немесе өзге де тәсілдермен өзгерту арқылы жүзеге асырылады;
- 7) өнімге келісілген бағадан жоғары немесе төмен сомаға шот ұсыну;
- 8) келісімшарттарда келісілмеген мақсаттарда жүзеге асырылатын төлемдермен;
- 9) қоғам жүзеге асыратын әдеттегі коммерциялық операциялардан ерекшеленетін тәсілдермен делдалдар арқылы төлемдер;
- 10) қоғаммен шарттар жасалған ұйымның шоттарына емес, жеке тұлғалардың банктік шоттарына аударымдар немесе депозиттер арқылы;
- 11) қоғам активтерін ұрлау, ұрлау немесе заңсыз иемдену арқылы;
- 12) қоғамның әріптестерімен, жеткізушілерімен және тұтынушыларымен ауызша уағдаластықтар немесе ресми Шарттың көлеміне енгізілмеген бекітілмеген жазбаша келісімдер арқылы жүзеге асырылады;
- 13) комиссиялық сыйақы төлеуге қатысты тиісінше ықпал етпейтінін дәлелдеу мақсатында кез келген іс-қимылмен жүзеге асырылады.

6-тарау. Қоғамның жеткізушілерімен және тұтынушыларымен сенімді қатынастар құру

1. Жеткізушілер

1.1. Қоғамның сатып алуға қатысты шешімдері өнім берушінің сенімділігі мен адалдығын объективті бағалауға, сондай-ақ қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді перспективалар мен міндеттерге қатысты ұсынысты жалпы бағалауға негізделеді.

1.2. Қоғамның мүддесі үшін тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу бағадағы, сападағы, тиімділіктегі, жеткізу мерзімдеріндегі артықшылықтарды және қажетті талаптарға сәйкестікті ескере отырып жүзеге асырылады.

1.3. Сатып алушы ретінде әрекет ете отырып, Қоғам жеткізушіге тәуелділік жағдайының алдын алуға тырысады, сондықтан сенімді баламалар шеңберін жүйелі түрде кеңейтеді. Жеткізушілермен қарым-қатынас қоғам белгілеген процедуралармен реттеледі, бұл барлық жеткізушілермен бірдей қарым-қатынасты мақсат етеді.

1.4. Қоғам мүдделер қақтығысы мен кез келген мүдделілік көріністерінің туындауын болдырмау үшін тиісті шаралар қабылдайды. Қоғам қызметкерлеріне белгілі бір жеткізушілер үшін тиімді шешім қабылдағаны үшін сыйақы ретінде мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алуға тыйым салынады.

1.5. Қоғам барлық өнім берушілер үшін Қазақстан Республикасының заңнамасын немесе өзге де қолданылатын заңнаманы мүлтіксіз сақтау талаптарын белгілейді (Қазақстан Республикасынан тыс сатып алу жағдайында).

1.6. Қоғам өз жеткізушілерін қоғам үшінші тұлғалармен қарым-қатынаста ұстанатын жұмыс қағидаттарына, соның ішінде адам құқықтары, балалар

еңбегіне тыйым салу, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нормаларды, әдеп және комплаенс ережелерін, атап айтқанда сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес пен адал бәсекелестікке, адам құқықтарын қорғау жөніндегі нормаларды сақтауға негізделген қоғам жеткізушісінің Әдеп кодексіне қол қоюға міндеттейді. қоршаған ортаны қорғау және Қазақстан Республикасының барлық заңдары мен нормативтік актілерін сақтау. Қоғам бұл міндеттемелердің таңдау процесінде де, шарттық міндеттемелерді орындау кезінде де орындалатынына көз жеткізу үшін шаралар қабылдайды.

1.7. Қоғам үшінші тұлғалармен қызметтер көрсетуге шарт жасасады және сол арқылы оларға қажетті мәселелер бойынша, оның ішінде қоғамның белгілі бір қызмет түрлеріне қатысты белгілі бір аумақта маркетинг және сату бойынша қоғамның мүдделерін білдіруге өкілеттік береді (бұдан әрі – өкілдер).

1.8. Бұл өкілдер оның тапсырмасы бойынша Қоғамның атынан әрекет ете алады, сондай-ақ оның әлеуетті және қолданыстағы тұтынушыларымен не мемлекеттік органдармен немесе жеке компаниялармен өзара іс-қимыл жасай алады.

1.9. Қоғам мемлекеттік немесе жеке тұлғаларға пара берудің кез келген түріне, сондай-ақ қоғамда жасалған шарты бар өкілдермен қарым-қатынастағы кез келген заңсыз немесе жосықсыз қызметке тыйым салады.

1.10. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасында немесе қолданыстағы заңнамада немесе Кодексте тыйым салынған қандай да бір әрекеттерді орындау үшін бөгде ұйымдарды жалдамайды.

1.11. Мемлекеттік немесе жеке сектордағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін өкілдердің қызметтерін пайдалану қоғамның тиісті бөлімшелері мақұлдағаннан және кешенді құқықтық бағалау жүргізгеннен кейін ғана мүмкін болады, бұл қоғамның сауда серіктестерімен қарым-қатынас жөніндегі ішкі құжаттарында сипатталған ішкі рәсімдермен қатаң реттеледі.

1.12. Қоғам мемлекеттік қызметшілерге немесе Мемлекеттік кәсіпорындардың қызметкерлеріне сыйақы ретінде мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды жанама ұсыну немесе жүзеге асыру үшін өкілдерді және өзге де үшінші тұлғаларды пайдаланбайды.

1.13. Үшінші тұлғалармен жұмыс істеу кезінде Қоғам атынан өкіл жалдайтын қызметкер бұл өкілдің жақсы беделге және тиісті біліктілікке ие екендігіне көз жеткізуі керек.

1.14. Қоғам осы өкілден сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі заңнаманың барлық талаптарын сақтайтындығы туралы жазбаша растау алуды ұсынады.

2. Тұтынушылар.

2.1. Қоғам өз қызметін кәсіпорынның көлеміне қарамастан, өзінің барлық тұтынушыларымен бірдей адал және әділ жүзеге асырады.

2.2. Қоғам тұтынушыларға олардың талаптарына сәйкес келетін жоғары сапалы өнімдерді ұсынуға міндеттенеді.

2.3. Қоғам жеке тұтынушыларға жарнамада, жария мәлімдемелерде және ұсыныстарда өз өнімдері туралы толық ақпарат береді.

2.4. Келісімшарттар бойынша келіссөздер жүргізетін қызметкерлер тұтынушыларға өтініштердің, хабарламалар мен презентациялардың толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз етуге міндеттенеді.

2.5. Қоғам қызметкерлері тұтынушы туралы құпия немесе қызметтік ақпаратты жария етпеу. Тұтынушы, жоба немесе келісімшарт туралы ақпарат тек осы ақпаратты тек қызметтік мақсатта қажет ететіндерге ғана беріледі.

7-тарау. Серіктестерді, жеткізушілерді, тұтынушыларды және әріптестерді мұқият таңдау (контрагенттерді комплаенс-тексеру)

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қолданыстағы заңнамаға сүйене отырып, Қоғам серіктестермен, жеткізушілермен және тұтынушылармен, соның ішінде контрагенттерге комплаенс-тексеру жүргізу арқылы мұқият таңдайды. Контрагенттерге осындай комплаенс-тексерулер жүргізу тәртібі мен рәсімдері «ҮМЗ» АҚ контрагенттерін комплаенс - тексеру жөніндегі қағидалармен регламенттеледі.

2. Қоғам өзінің беделіне нұқсан келтіруі мүмкін адамдармен іс жүргізуді жүзеге асырмайды, сондықтан ол компаниялармен немесе заңнаманы қасақана және/немесе үнемі бұзатын адамдармен ынтымақтастықты болдырмайды.

3. Егер қандай да бір жеке немесе заңды тұлғалармен ынтымақтастыққа заңнамалық нормалармен немесе Қоғамның ішкі құжаттарымен тыйым салынған жағдайда, оның ішінде егер бұл адамдар әртүрлі мемлекеттердің мемлекеттік органдары жариялаған тыйым салынған жеке немесе заңды тұлғалардың тізімдеріне кіретін жағдайларда, мұндай ынтымақтастыққа қоғам жол бермейді.

4. Қоғам қызметкерлері құпия ақпаратпен, негізгі мәліметтермен, беделмен және мінез-құлық стандарттарымен (мән-жайлар талап ететін шамада) танысуға жауапты болады:

- серіктестер;

- тұтынушылардың үлесі;

- өнім берушілердің, оның ішінде компаниялардың және қоғам атынан өкіл ретінде тартылатын не қоғаммен тікелей жұмыс істейтін тұлғалардың мандаты.

5. Қоғам қызметкерлері қоғам мүдделерін білдіру үшін немесе қоғамға тауарлар, жұмыстар мен қызметтер көрсету үшін тартылатын қоғамдар мен тұлғалардың «ҮМЗ» АҚ Жеткізушілердің Әдеп кодексінің нормаларын сақтауын қамтамасыз етуге міндеттенеді.

6. Қоғам қызметкерлері «ҮМЗ» АҚ контрагенттерін комплаенс-тексеру жөніндегі қағидалармен танысуға, олардың сақталуына, сондай-ақ серіктестердің, жеткізушілердің және тұтынушылардың қоғам және оның серіктестері алдындағы өз міндеттемелерін түсінуін қамтамасыз етуге жауапты болады.

8- тарау. Сауда шектеулері және экспорттық бақылау

1. Қоғам жұмысына қатысты тыйым салынған (экономикалық немесе өзге де Санкциялар) қандай да бір елдің мемлекеттік органдарымен, ұйымдармен немесе жеке тұлғалармен іскерлік қатынастарға түспейді. Ұйымдардың немесе жеке тұлғалардың санкциялармен болуы мәселелері бойынша қызметкерлерге комплаенс қызметінің міндетті консультациясын алу қажет.

2. Қоғам өкілдері сондай-ақ өздері қатысатын елдердің экспорттық бақылау жөніндегі барлық қолданылатын құқықтық нормаларды (техникалық қолдауға немесе оқытуға қатысты заңдарды қоса алғанда) қатаң сақтауға міндетті. Қос

мақсаттағы технологиялар мен тауарларға, оның ішінде компоненттер, бағдарламалық қамтамасыз ету және технологиялық деректер сияқты ерекше назар аударылуы тиіс.

3. Қоғамның халықаралық саудаға байланысты қызметкерлері қоғам өнімдерін экспорттаудың талап етілетін рәсімдерінің сақталуын, сондай-ақ олар кімге жөнелтілетініне, оларды кім алады және қандай мақсаттар үшін бақылайды. Тиісті нормалар мен талаптарды сақтамау қоғам үшін де, оның қызметкерлері үшін де қатаң санкцияларды қолдануға, оның ішінде одан әрі экспорттық қызметке және қылмыстық жауапкершілікке тыйым салуға әкеп соғуы мүмкін.

4. Қоғам әлеуетті және жұмыс істеп тұрған серіктестерді олардың қоғамға олармен ынтымақтастыққа рұқсат етпейтін бұзушылықтары бар тұлғалар мен ұйымдар тізімінде болуына тұрақты негізде мұқият тексеруді жүзеге асырады.

5. Қоғам оның жұмысындағы бірнеше шоттар арқылы төлемдер, ерекше уақытта немесе одан да көп мөлшерде төлемдер жасауға сұрау салулар, сондай-ақ бастапқы төлемді жүргізу үшін пайдаланылғанынан ерекшеленетін тәсілдермен қайтаруға сұрау салулар сияқты қауіпті және күмәнді белгілерге назар аударады.

9 -тарау. Интеллектуалдық меншік құқығы

Қоғам үшінші тұлғалардың зияткерлік меншік құқығын құрметтейді, осылайша қоғам оны пайдаланбайды:

- Қоғам үшінші тұлғалардың интеллектуалдық меншік құқықтарын құрметтейді, осылайша қоғам пайдаланбайды:
- өз қызметінде лицензияланбаған немесе шешілмеген тауар белгілері;
- тіркелмеген патенттер;
- авторлық құқықпен қорғалған шешілмеген материалдар;
- рұқсат етілмеген бағдарламалық қамтамасыз ету, оның ішінде қоғамның компьютерлеріне жеке пайдалануға арналған бағдарламалар орнатпайды;
- үшінші тұлғалардың қызметтік, құпия ақпараты және коммерциялық құпиясы.

10 -тарау. Бағалы қағаздар

1. Қоғамның ақпараты, егер ол инвестордың бағалы қағаздарды сатып алу, сату немесе ұстау туралы оң шешім қабылдауына әсер ете алса, "маңызды" болып саналады.

2. Қоғамның ақпараты инвесторлардың кең ауқымы үшін қол жетімді болғанша «жарияланбаған» болып саналады. Мұндай жарияланым баспасөз релиздерін тарату және осы биржаларға ұсыну жолымен жүзеге асырылады.

3. Жарияланбаған ақпарат қоғам активі болып табылады, сондықтан онымен жұмыс істей алатын немесе ол туралы өзге де түрде білетін оның жекелеген қызметкерлеріне тиесілі емес.

4. Жеке басының пайдасы үшін елеулі жарияланбаған ақпаратты пайдаланатын немесе оны қызметтік қажеттіліксіз басқа адамдарға хабарлайтын қоғам қызметкері қоғамның мүдделерін бұзады. Осы бөлікте Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзу Елеулі айыппұлдарды, сондай-ақ заңсыз әрекет жасаған қызметкерлерге қатысты бас бостандығынан айыруға дейінгі қылмыстық жауаптылықты қамтуы мүмкін қатаң санкцияларға әкеп соғады.

11 -тарау. Сыртқы коммуникациялар

1. Маңызды корпоративтік мәселелер бойынша көпшілік алдында тек Директорлар кеңесінің мүшелері, Басқарма төрағасы (не оның міндетін атқарушы немесе оны алмастырушы тұлға) және басқарма төрағасы (не оның міндетін атқарушы немесе оны алмастырушы тұлға) арнайы уәкілеттік берген қоғам қызметкерлері ғана сөз сөйлей алады.
2. Кодекстің 2-бөлімінің 11-тарауының 1-тармағында аталған адамдардың БАҚ-тың немесе маңызды корпоративтік мәселелерге қатысты бөгде адамдардың сұрау салуларына жауап беруге айрықша құқығы бар.
3. Алайда Кодексте Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес талап етілетін мәселелерді жария етуге тыйым салынбайды.
4. Баспасөзге арналған хабарламалар және қоғамның дамуына қатысты ақпаратты жария ашудың өзге де түрлері қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлерімен мұқият тексеруден өтеді. Корпоративтік дағдарыс жағдайында қоғам хабарламаларды жариялаудың жеке ережелерін белгіледі.

12-тарау. Мүдделер қақтығысы

1. Біқтимал қақтығыстарды тану және ашу, сондай-ақ олардан қалай аулақ болу керектігін білу қоғамға өз беделін қорғауға көмектеседі және бизнесті тиімді жүргізуге ықпал етеді.
2. Егер қоғам қызметкерлері өз міндеттерін объективті және тиімді орындауды қиындататын іс-әрекеттерді жүзеге асырса немесе мүдделері болса, мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін. Мұндай жағдайларда қоғамның шешімдері, өнімдері мен қызметтеріне қауіп төнуі мүмкін.
3. Егер қызметкерге, оның жұбайына, жекжатына немесе жақын туысына мүліктік(мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар берілсе, не жұбайын, жекжатын немесе жақын туысын қоғам қызметкерінің жағдайын ескере отырып, қоғам жеткізушісі таңдаса, мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін. Қоғам қызметкері өзіне жақын адамдардың мүдделері қоғамның шешімдеріне әсер етуі мүмкін жағдайлардан аулақ болу керек. Қызметкерлердің туыстық немесе жеке қарым-қатынасы қызметтік міндеттерін орындауға әсер етпеуі немесе қоғам қабылдаған шешімдерге әсер етпеуі керек.
4. Мүдделер қақтығысы нәтижесінде туындауы мүмкін, бірақ онымен шектелмейді:
  - 1) Қоғам қызметкерлерінің іскерлік қатынастарды қолдайтын басқа заңды тұлғада қаржылық мүдделерінің болуы;
  - 2) жұмыскерлердің немесе олардың жақын туыстарының, жұбайларының, жекжаттарының басқа заңды тұлғалардың үлестерін (акцияларын) иеленуі;
  - 3) лауазымды тұлғаның қоса атқаратын жұмысы немесе басқа заңды тұлғалар органдарының жұмысына қатысуы;
  - 4) жеке мүліктік мүдделеріне байланысты акционерлер мен қоғамның мүдделеріне нұқсан келтіре отырып, басқа заңды тұлғаларға іскерлік мүмкіндіктер беру;
  - 5) ерлі-зайыптылардың, жекжаттардың немесе жақын туыстарының бір-біріне тікелей және жанама бағыныстағы бірлескен жұмысына және/немесе осындай

жақын туыстарының, жұбайларының, жекжаттарының қызметін бағалауға қатысуға құқылы.

Мүдделер қақтығысы ретінде қызметкер немесе оның жақын туысы, жұбайы, жекжаты қоғамның серіктестері, жеткізушілері, тұтынушылары немесе бәсекелестері болып табылатын заңды тұлғалардың 1% - дан астам үлесіне (акцияларына) иелік ететін жағдай қарастырылуы мүмкін.

5. Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда қызметкер ол туралы тікелей басшыға хабарлауға, оның нақты не екенін түсіндіруге және осы мүдделерге қатысты мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға қатысудан бас тартуға міндетті.

6. Мүдделер қақтығысын реттеу туралы шешім мынадай тәсілдердің бірімен қабылданады:

1) қызметкердің мүдделер қақтығысының көзі болып табылатын өзінің жеке мүддесінен бас тартуы;

2) қызметкердің өзінің жеке мүддесінің объектісі болып табылатын ақпаратты пайдалануына тыйым салу;

3) қызметкерді мүдделер қақтығысын туғызатын мәселелерді талқылаудан және шешуден ерікті немесе директивалық негізде тұрақты немесе уақытша шеттету;

4) қызметкермен келісім бойынша оның лауазымдық міндеттерін өзгерту;

5) қызметкер келіскен жағдайда қызметкерді туындаған мүдделер қақтығысына байланысты емес лауазымға Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген тәртіппен ауыстыру.

7. Мүдделер қақтығысы ашылмаған және/немесе қызметкер өзі тарап болып табылатын мүдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу жөнінде шаралар қолданбаған жағдайда тәртіптік жауапкершілік шараларын қолдану көзделеді.

8. Мүдделер қақтығысын болдырмау мақсатында бұрын мемлекеттік қызметші болған және өзінің қызметтік функцияларына байланысты мемлекет тарапынан Қоғамның қызметін бақылау және қадағалау жөніндегі өкілеттігі бар жеке тұлға мұндай өкілеттіктер тоқтатылған күннен бастап екі жыл ішінде Қоғамның атқарушы органының мүшелігіне сайлана алмайды.

9. Қызметкерлер қоғаммен бәсекелесуге немесе қоғамның қандай да бір бизнес-бөлімшелері атынан олардың іс-әрекеттеріне жеке немесе отбасылық мүдделердің әсерінен ықпал етуге жол беруге құқылы емес.

10. Қоғамда мүдделер қақтығысын болдырмау мақсатында жол берілмейді:

1) серіктес, өнім беруші немесе тұтынушы атынан қоғам қатысатын қоғаммен мәмілені немесе мәмілені жүзеге асыруда жеке мүддесінің болуы;

2) қоғамның бәсекелесі, серіктесі, жеткізушісі немесе тұтынушысы болып табылатын компанияда не қоғаммен ынтымақтасатын немесе ынтымақтастыққа ұмтылатын ұйымда Елеулі қатысу үлесіне ие болу немесе басқа да коммерциялық мүдделердің (Директорлар кеңесіне жұмысты немесе мүшелікті қоса алғанда) болуы;

3) қоғамда белгілі бір қатысуы бар немесе болуы мүмкін кәсіпорындарға қатысу: қоғамның қатысу үлесі бар немесе болуы мүмкін мүліктегі (жылжымайтын мүлік, бағалы қағаздар немесе өзге де мүлік) үлесті иелену немесе сатып алу;

4) қоғам қызметкерінің қызметкерге, компанияға немесе мемлекеттік қызметшіге әсер етуге және олардан қоғамға немесе қоғам қызметкеріне жеке өзі заңсыз

артықшылық алуға ықпал ететін әрекеттерге қол жеткізуге арналған мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар беруі немесе алуы.

11. Қоғамның қызметкерлеріне атқаратын лауазымына қарамастан корпоративтік мүлікті, ақпаратты, қоғамдағы өз лауазымын пайдалану кезінде немесе Қоғам атынан өзінің қызметтік міндеттерін орындау шеңберінде ашылуы мүмкін мүмкіндіктерді жеке мақсаттарда пайдалануға тыйым салынады.

13-тарау. Материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қызметтерді қабылдауға тыйым салу

1. Қоғам жұмысында шешім қабылдауға ықпал ету мақсатында сыйлықтар, қызметтер, Түскі ас, ойын – сауық (бұдан әрі-сыйлықтар) алуға, сол сияқты беруге жол берілмейді.

Бұл дегеніміз:

1) қолма-қол ақша (материалдық сыйақы) нысанында сыйлықтар беруді және алуды болдырмайды;

2) егер ол алушыны белгілі бір жолмен әрекет етуге міндеттесе (немесе мұндай міндеттеменің көрінуін тудырса) немесе сыйлық туралы айналасындағыларға белгілі болса, алушыны ыңғайсыз жағдайға қалдырса, құнды нәрсені беруді және алуды болдырмайды;

3) мемлекеттік лауазымды адаммен өзара іс-қимыл жасау кезінде материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қызметтерді ұсыну немесе қабылдау құқығын жояды;

4) материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер беруге немесе алуға қатысты Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін реттейтін тиісті ішкі қағидалардың сақталуын қамтамасыз етеді.

2. Қоғамның қызметкері қоғамның жеткізушілерінен немесе тұтынушыларынан мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды талап ете алмайды немесе қабылдай алмайды.

3. Қоғам жеке ішкі құжатта алынған не берілген сыйлықтармен жұмыс істеу рәсімдері мен тәртібін белгілейді. Қызметкерлер белгіленген рәсімдерді, оның ішінде ықтимал мүдделер қақтығысын болдырмау немесе сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылыққа жол бермеу мақсатында ұстануға міндетті.

14-тарау. Киберқауіпсіздік

Қоғам қызметкерлері электрондық ақпараттық ресурстардың, ақпараттық жүйелер мен ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымның Жаһандық бәсекелестік жағдайында қоғамның тұрақты дамуын қамтамасыз ететін сыртқы және ішкі қатерлерден қорғалу деңгейіне қол жеткізуге және қолдауға бағытталған қоғамның күш-жігерін қолдайды. Бұл орындалуы өңделетін ақпараттың құпиялылығын, тұтастығын және қолжетімділігін қамтамасыз ететін ақпараттық қауіпсіздік талаптарын түсіну және сақтау дегенді білдіреді.

15-тарау. Қоршаған ортаға теріс әсерді азайту

1. Қоғам оның жұмысының қоршаған ортаға әсерін азайтуға ұмтылады. Қоғам мен серіктестер үшін әзірленген және қабылданатын шешімдер қоғам

жұмысының кез келген өмірлік циклінде экологиялық қауіпсіз даму қағидатына негізделеді. Бұл қалдықтарды қысқартуды және қызметті жүргізу кезінде ресурстарды неғұрлым тиімді пайдалануды білдіреді.

2. Қоғам қауіпті және биологиялық қауіпті қалдықтарды пайдалану мен кәдеге жаратуға қатысты тиісті рәсімдерді адал сақтайды, қауіпті материалдармен тиісті жұмыс істеуге қойылатын барлық талаптарды сақтайды. Қоғам қызметкерлері жоғары тұрған басшылықты қауіпті заттардың шығарылуына, тиісінше кәдеге жаратпауға қатысты кез келген жағдайлар туралы, сондай-ақ қоршаған ортаға зиян келтіруі мүмкін барлық басқа да жағдайлар туралы дереу ескертеді.

3. Қазақстан Республикасының заңнамасы, ережелері мен әкімшілік ережелері шеңберінде Қоғам қоршаған ортаны қорғау және қоршаған ортаны ластау себебі бойынша адамдардың денсаулығына байланысты проблемалар тудырмау қажеттілігіне тиісті көңіл бөледі.

4. Қоршаған ортаны қорғаудың көрсетілген қағидаттарын енгізу шеңберінде Қоғам «ҮМЗ» АҚ жеткізушісінің Әдеп кодексінде тиісті ережелерді көздейді.

16-тарау. Балалар еңбегі, мәжбүрлі еңбек

1. Қоғам балалар мен мәжбүрлі еңбекке қарсы әрекет етеді және келесі қағидаттарды сақтайды:

- 1) Қоғам Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын және ең төменгі еңбек жасы туралы талаптарды сақтайды және балалар еңбегін пайдаланбайды. 16 жастан кіші адамдарды қоғам жұмысқа қабылдай алмайды.
- 2) Қоғам заңсыз балалар еңбегін пайдаланбайды, жеткізушілермен, мердігерлермен, агенттермен, өкілдермен ынтымақтаспайды, сондай-ақ заңсыз балалар еңбегін пайдаланатын ұйымдармен бірлескен кәсіпорындарға кірмейді
- 3) Қоғам мәжбүрлі еңбекке жол бермейді, соның ішінде жеткізушілер, мердігерлер және қоғам қызмет көрсету үшін тартатын өзге де тұлғалар тарапынан.

17-тарау. Сатып алуды тек қана қоғам мүддесінде жүзеге асыру

1. Қоғам тек қана қоғам мен оның серіктестерінің атынан әрекет еткенде, сондай-ақ белгіленген тәртіппен қабылданған ережелерге және қоғамның сатып алуды жүзеге асыру туралы ішкі құжаттарына сәйкес сатып алулар және шарттар жасасу туралы шешімдер қабылдайды.

2. Қоғам қызметкерлері сатып алу туралы уағдаластықтарға қол жеткізер алдында тиісті ішкі рұқсаттарды алуы тиіс. Бұл іскерлік шығыстар негізделген, ал алынған тауарлар немесе қызметтер ерекшеліктерге сәйкес болуы үшін бизнестің тиімділігін және шығындарды қаржылық бақылауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді және сатып алу ережелеріне қойылатын талаптар.

3. Қоғамның әрбір қызметкері ұтымды үнемдеу және қоғам мүлкіне адал қарым-қатынас қағидаттарын басшылыққа ала отырып, шығындар бойынша бекітілген лимиттер шеңберінде бюджеттік тәртіптің тиісінше сақталуына дербес жауапты болады.

18- тарау. Ақпараттық ашықтық

Қоғам акционерлер, қызметкерлер және қоғамның өзге де стейкхолдерлері үшін қызметтің ақпараттық ашықтығы мен ашықтығы саясатын ұстанады. Қоғам барлық мүдделі тұлғалардың қоғам туралы ашылған ақпаратқа еркін қол жеткізуі үшін барлық қолжетімді ақпарат көздерін (интернет, баспа басылымдары, баспасөз конференциялары, телерадио хабарлары) пайдаланады.

19 тарау. Қоғамның ақпаратын, идеяларын және зияткерлік меншігін қорғау

1. Қоғамның ақпараты, зияткерлік меншігі және инновациялық идеялары оның құнды ресурстары болып табылады. Қоғам қызметкерлері осы материалдық емес ресурстарды анықтауы, басқаруы және қорғауы керек, өйткені оларды бәсекелестерге жария ету қоғамның бәсекелестік артықшылықтарына нұқсан келтіруі және бизнеске зиян тигізуі мүмкін.

2. Таралуы шектелген қызметтік ақпарат болып табылатын қоғамның ақпараты қоғамның ішкі құжаттарымен айқындалатын осындай ақпаратқа қатысты рұқсатсыз пайдаланудан, заңсыз жария етуден және өзге де заңсыз әрекеттерден қорғалуға тиіс.

3. Құпия ақпаратты және қоғамның коммерциялық құпиясын құрайтын мәліметтерді пайдалана отырып, сыртқы байланыстарды жүзеге асыру құпия ақпаратты жария етпеу туралы шарттық міндеттемелер жасалған, құпиялылық туралы келісімге қол қойылған және құпия ақпаратты және қоғамның коммерциялық құпиясын жария етпеу туралы міндеттеме болған жағдайда жүргізілуге тиіс. «Құпия» және «коммерциялық құпия» деген белгілері бар ақпаратты электрондық түрде беру, өңдеу, сақтау және жіберу ақпараттық коммуникациялық технологиялар және бірыңғай талаптарды қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптарға сәйкес жүргізіледі.

4. Қоғамның қызметкерімен еңбек шарты тоқтатылған/бұзылған кезде оның қоғаммен еңбек қатынастары аяқталғаннан кейін 3 (үш) жыл ішінде таралуы шектелген қызметтік ақпаратты құрайтын мәліметтерді жария етпеу міндеттемесі сақталады, бұл туралы қызметкер тиісті міндеттемеге қол қояды.

5. Қоғам қызметкері зияткерлік меншікті ұрлағаны үшін жауапкершілікті қоса алғанда, таралуы шектеулі ақпаратты заңсыз ашу нәтижесінде келтірілген залал үшін қоғам алдында жауап береді, бұл айтарлықтай айыппұлдар мен жауапты қызметкерлерді қылмыстық жауапкершілікке тартуға әкеп соғады.

20-тарау. Қайырымдылық көмек көрсету

1. Қоғамның атынан немесе оның қаржы ресурстарын пайдалана отырып қайырымдылық «Самұрық-Қазына» АҚ және/немесе қоғам қайырымдылықты жүзеге асыру үшін белгілеген тәртіппен, олар қолданылатын барлық нормативтік құқықтық актілерге сәйкес келген жағдайда ғана рұқсат етіледі.

2. Қоғам коммерциялық артықшылықтар алу үшін қайырымдылық жобаларын қаржыландырмайды. Қоғам Қазақстан Республикасының және/немесе

«Самұрық-Қазына»АҚ заңнамасына сәйкес заңды болып табылатын қайырымдылықты жүзеге асырады.

3. Қоғам қайырымдылықты өзінің корпоративтік әлеуметтік жауапкершілігі шеңберінде жүзеге асырады. Кодекстің ережелері қызметкерлер өздерінің жеке атынан жүзеге асыратын қайырымдылық жарналары мен демеушілік жағдайларына қолданылмайды.

4. Қайырымдылық ықтимал немесе нақты мүдделер қақтығысына әкелмеуі керек.

5. Мүдделер қақтығысын болдырмау және сыбайлас жемқорлықтың және/немесе лоббистік айыптаулардың ықтимал тәуекелдерін болдырмау мақсатында қоғам саяси партияларды қолдау үшін жарналар мен қайырымдылықтар жасамайды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің және өзге де елдердің төлемдері тек заңнамамен бекітілген төлемдермен (салықтар, алымдар және т.б.) шектеледі, қоғам мұндай төлемдер туралы есепті тиісті ақпараттық ресурстарда жариялайды. Сонымен бірге, қоғам өз қызметкерлерін саяси партияларға олардың жеке жарналарына және қоғамда жұмыс істемеу кезінде саяси партиялардың және/немесе қозғалыстардың қызметіне қатысуына қатысты шектемейді, егер мұндай жарналар мен қызмет ықтимал немесе нақты мүдделер қақтығысына әкелмесе.

6. Қайырымдылық көмек көрсету туралы мәселе қаралғанға дейін осындай көмек алушыларды міндетті комплаенс - тексеру жүзеге асырылады.

21-тарау. Демеушілік

1. Демеушілік маркетингтік стратегияның және қоғаммен байланысты сақтаудың бөлігі болып табылады. Ол Қазақстан Республикасының заңнамасы сақталған кезде және Қоғамның ішкі процестері шеңберінде шешіледі.

2. Қоғамды кез келген демеушілік бағдарламасына тарту туралы шешімдер қоғамның уәкілетті органының мақұлдауын алуға тиіс.

3. Демеушілік көмек көрсету туралы мәселе қаралғанға дейін осындай көмек алушыларды міндетті комплаенс-тексеру жүзеге асырылады.

Қорытынды ережелер

1. Комплаенс қызметі осы Кодекс шеңберінде Қоғам қызметкерлерін корпоративтік оқытуды тұрақты негізде жүзеге асырады.

2. Қызметкер қызметке кіріскеннен кейін үш күн мерзімде осы Кодекстің мәтінімен жазбаша нысанда танысуға тиіс.

3. Комплаенс қызметі кодекс нормалары және олардың тиісінше сақталуы бойынша оқытуды (кесте бойынша) жүзеге асырады.

4. Директорлар кеңесінің мүшелері мен Қоғамның Басқарма мүшелері сайланғаннан кейін осы Кодекстің мәтінімен танысуға, осы Кодекстің қосымшасына сәйкес осы Кодексті ұстану туралы міндеттемеге қол қоюға міндетті.

5. Кодекс ережелерін бұзу Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес қызметкерлерге тәртіптік сипаттағы шараларды қолдануға негіз бола алады.

«ҮМЗ» АҚ Директорлар кеңесінің
2023ж. _____ № ____ шешімімен
бекітілген «ҮМЗ» АҚ
Корпоративтік этика және
комплаенс кодексіне қосымша

«ҮМЗ» АҚ Корпоративтік этика және комплаенс кодексін ұстану туралы міндеттеме

Мен,

(Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса))

«ҮМЗ» АҚ корпоративтік этика және комплаенс кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) ережелері туралы білетінімді растаймын және оларды ұстануға міндеттенемін.

Мен Кодекстің ережелерін толығымен қолдаймын, өз мінез-құлқыммен оның нормаларына абсолютті берілгендігін көрсетемін, күнделікті істерде қоғамның құндылықтарын ұстанамын және «ҮМЗ» АҚ Директорлар кеңесінің/басқармасының құзыретіне байланысты мәселелерді шешу кезінде қолданамын.

Кодекстің қағидаттары мен талаптары туралы қосымша сұрақтарым болса, комплаенс қызметіне немесе омбудсменге жүгіне аламын.

колы, күні